

та імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами; 3) сприяння: реалізації прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях України, а також прилеглих до них територіях; задоволенню національно-культурних, освітніх потреб, розвитку етнічної самобутності корінних народів та національних меншин, що проживають на тимчасово окупованих територіях України, а також прилеглих до них територіях; задоволенню соціально-економічних, екологічних, інформаційних та культурних потреб населення, що проживає на тимчасово окупованих територіях України, а також прилеглих до них територіях; 4) створення умов для вільного розвитку кримськотатарської мови, мов інших корінних народів та національних меншин, що проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя [2; 3].

Отже, публічне адміністрування Міністерства по питанням реінтеграції тимчасово окупованих територій України безпосередньо спрямоване на забезпечення прав, свобод та інтересів осіб на прилеглих до тимчасово окупованих територіях, громадян, які покинули своє місце проживання, координації діяльності з надання гуманітарної допомоги, сприяння задоволенню національно-культурних, мовних, освітніх потреб, розвитку етнічної самобутності корінних народів і національних меншин, що проживають на тимчасово окупованих територіях.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 656 с.
2. Деякі питання Міністерства по питанням реінтеграції тимчасово окупованих територій. Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 376. Верховна Рада України. 2016. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-2016-п#Text>.
3. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. Закон України від 18 січня 2018 р. № 2268-VII. Відомості Верховної Ради. 2018. № 10. Ст. 54.
4. Про військово-цивільні адміністрації Закон України від 3 лютого 2015 р. № 141-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 13. Ст. 87.

ЗМІСТ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ НОТАРІАТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОЇ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Розсоха Сергій Сергійович,
докторант Науково-дослідного
інституту публічного права

Нині в умовах демократичних перетворень суспільно-політичного життя в Україні виникає гостра потреба трансформації основних інститутів захисту прав, свобод і законних інтересів осіб (фізичних і юридичних), одним з яких і є нотаріат. Діяльність нотаріату, по суті, набуває превентивного змісту, тобто стає такою, що в позасудовому порядку запобігає виникненню спорів про право і тим самим сприяє досягненню завдань правосуддя. Разом із тим сама діяльність нотаріусів потребує належного контролю, що зумовлено важливістю виконання ними функцій, покладених чинним законодавством щодо посвідчення правочинів, здійснення інших нотаріальних дій, завдяки яким відбувається легітимація окремих видів діяльності громадян, підприємств, установ, організацій. При цьому слід урахувувати необхідність визначення теоретико-правової моделі оптимального контрольного впливу на діяльність нотаріусів, оскільки такого

правового статусу набувають особи, які відповідають високим вимогам до фаховості, що визначено насамперед роллю нотаріату в суспільному житті як інституту гарантування законності в реалізації публічних і приватних інтересів [3, с. 61–64].

Сутність державного контролю полягає в отриманні інформації про процеси, що відбуваються в суспільстві, застосуванні визначених і закріплених нормативно-правовими актами засобів для запобігання, припинення неправомірних рішень, порушень і чітких правових норм [5, с. 50]. Р. Калюжний та В. Шкарупа вказують, що сутність контролю полягає у спостереженні за функціонуванням відповідного підконтрольного об'єкта; одержанні об'єктивної й достовірної інформації про стан законності та дисципліни; вживанні заходів щодо запобігання й усунення порушень законності та дисципліни; виявленні причин та умов, що сприяють правопорушенню; у вживанні заходів щодо залучення до відповідальності осіб, винних у порушенні законності та дисципліни [7, с. 95-96].

В. Гаращук вказує, що контроль є сукупністю дій щодо спостереження за функціонуванням відповідного об'єкта контролю з метою отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому; застосування заходів щодо попередження правопорушень (з правом прямого втручання в оперативну діяльність об'єкта контролю); надання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності і дисципліни; встановлення причин і умов, що сприяють порушенню вимог правових норм; прийняття заходів щодо притягнення до правової відповідальності винних осіб. Учений підкреслює відсутність персоніфікації змісту контролю, що означає притаманність такого змісту будь-якому суб'єкту контрольної діяльності [6, с. 54].

Н. Карнарук державний контроль на доктринальному рівні розглядає з різних позицій як вид державної діяльності, як принцип державного управління, як спосіб забезпечення законності та дисципліни у державному управлінні, як форма державної діяльності, метод державного управління тощо. Учена визначає державний контроль як сукупність дій уповноважених державних органів та службових осіб по спостереженню за функціонуванням відповідного об'єкта контролю з метою: отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому; застосування заходів щодо попередження правопорушень із правом прямого втручання в оперативну діяльність об'єкта контролю; надання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності і дисципліни; установа причин і умов, що сприяють порушенню вимог правових норм; прийняття заходів щодо притягнення винних осіб до правової відповідальності [2, с. 3, 8].

Державний контроль за нотаріальною діяльністю, як вважає Н. Карнарук, має багатоаспектний, самостійний, поліструктурний характер, що дозволяє розглядати його як окремий правовий інститут із суттєвим превалюванням адміністративно-правової складової та визначити і закріпити на законодавчому рівні його поняття як «сукупність дій уповноважених державних органів (Міністерства юстиції України, судів тощо) по спостереженню за нотаріальною діяльністю, що здійснюється державними нотаріальними конторами, державними нотаріальними архівами, приватними нотаріусами, «квазінотаріальними» органами з метою отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ у відповідній діяльності, надання допомоги суб'єктам нотаріальної діяльності, усунення прогалин, помилок у їх діяльності, виявлення причин та умов, що сприяють порушенню ними вимог правових норм, а у разі систематичних порушень з їх боку притягнення винних осіб до юридичної відповідальності, забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, щодо яких здійснюється нотаріальна діяльність» [2, с. 3, 8].

В. Колпаков вважає, що контроль у відповідній сфері доцільно визначити як сукупність цілеспрямованих дій з визначення фактичного стану справ щодо формування системи органів нотаріату, реалізації посадовими особами нотаріату свого статусу нормативно встановленим приписам. Логічним продовженням цього визначення є виділення двох складових контролю у сфері нотаріату: а) контроль організації системи

нотаріату; б) контроль за законністю вчинення суб'єктами нотаріальної діяльності нотаріальних дій [3, с. 61–64].

Законом України «Про нотаріат» 2 вересня 1993 року № 3425-XII визначено, що контроль за організацією нотаріальної діяльності уповноважених на це посадових осіб органів місцевого самоврядування, дотриманням ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконанням правил нотаріального діловодства здійснюється Міністерством юстиції України [1]. Також відповідно до Закону до повноважень Нотаріальної палати України належать: представлення інтересів нотаріальних палат та нотаріусів у державних та інших установах; забезпечення захисту соціальних та професійних прав нотаріусів; участь у проведенні експертиз законопроектів з питань, пов'язаних з нотаріальною діяльністю; забезпечення підвищення кваліфікації нотаріусів та їхніх помічників; контроль за дотриманням нотаріусами правил професійної етики та інші повноваження [1].

Отже, контроль за нотаріальною діяльністю – це інструмент адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності, що використовується загальними та спеціальними суб'єктами публічної адміністрації для реалізації бінарного (адміністративного та внутрішньо нотаріального) контролюючого впливу на нотаріальні відносини задля дотримання норм нотаріального законодавства та приписів, належної організації нотаріальної діяльності, захисту прав учасників нотаріальної діяльності, та виявлення стану дотримання правил здійснення нотаріальної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383.
2. Карнарук Н. В. Державний контроль за нотаріальною діяльністю в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2007. 21 с.
3. Колпаков В. К. Поняття контрольного провадження у сфері нотаріату. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2013. № 1. С. 61-64.
5. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади: дис. д.ю.н. за спец. 12.00.07. Київ, 1999. 378 с.
6. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія. Харків: Фоліо, 2002. 176 с.
7. Забарний Г. Г., Шкарупа В. К. Адміністративне право України : навчальний посібник. К., 2003. 212 с.

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ «СУДДІВСЬКА КАР'ЄРА» З ПОЗИЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Ріхтер Владислав Володимирович,
здобувач наукового ступеня кандидата
юридичних наук Науково-дослідного
інституту публічного права

Поняття «кар'єра» в літературі визначається по-різному. З одного боку кар'єра – це суб'єктивно усвідомлені власні судження працівника про своє трудове майбутнє, очікувані шляхи самовираження й задоволення працею. З іншого боку – це планування та організація керівництвом підприємства планомірного горизонтального й вертикального просування працівника по системі посад або робочих місць. Тобто мова йде про розгляд кар'єри з позицій підприємства та з позицій працівника. Проте серед більшості визначень чітко визначити ті, які розглядають кар'єру тільки з позицій працівників, чи тільки з позицій підприємства практично не можливо [1, с. 155–159].